

Секція 1. ОБЛІК І ФІНАНСИ

УДК 332.1:658

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

К.О. Утенкова

Висвітлено теоретичні та методологічні підходи до створення моделі обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою має відбуватися за умов розуміння завдань і можливостей фінансового й управлінського обліку в системі інформаційного забезпечення економічної безпеки; використання облікової політики як інструменту перетворення інформації про господарські операції в облікові показники згідно із запитом зовнішніх і внутрішніх користувачів; обґрунтованого вибору елементів облікової політики, що мають вплив на формування економічної безпеки.

Ключові слова: економічна безпека, обліково-аналітичне забезпечення, фінансовий облік, управлінський облік, облікова політика.

FORMATION OF ACCOUNTING POLICY IN THE CONDITIONS OF STRENGTHENING ECONOMIC SECURITY

K. Utenkova

The purpose of the article is to substantiate the theoretical and methodological foundations of accounting policy in conditions of strengthening the economic security.

Theoretical and methodological approaches to creating the model of accounting and analytical support of economic security are highlighted. The development of accounting and analytical support of economic security management should take place under the following conditions: understanding the tasks and opportunities of financial and management accounting in the system of information support of economic security; the use of accounting policy as a tool to convert information about business transactions into accounting indicators in accordance with the request of external and internal users; the reasonable choice of elements of accounting policy that have an impact on the formation of economic security.

The information about the elements of the accounting policy, formed in accordance with the requirements of International Standards, which, in the author's opinion, are important in the context of economic security development. Particularly,

the following elements: the level of essential of information; the methods of depreciation of fixed assets; the model of accounting for fixed assets after their initial recognition; the method of revaluation of fixed assets; the method of revaluation of intangible assets; the accounting model of investment realty after initial recognition; the borrowing costs for qualifying assets that are carried at fair value; the costs of borrowings for inventories that are produced continuously or in series in significant quantities; the definition of a business model of financial asset management; the formation of reserves and provisions are considered.

Keywords: *economic security, accounting and analytical support, financial accounting, management accounting, accounting policy.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Забезпечення економічної безпеки на рівні підприємства, галузі, регіону чи держави передбачає необхідність прийняття ефективних і адекватних ситуації управлінських рішень, що, у свою чергу, ускладнено швидкими і непередбачуваними змінами у зовнішньому середовищі, а тому вимагає формування якісного інформаційного підґрунтя для прийняття таких рішень.

Інформаційна система управління економічною безпекою підприємства базується на обліковій і позаобліковій інформації, що дає змогу забезпечити необхідною інформацією поточне, оперативне і стратегічне управління підприємством для протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам.

Важливими та необхідними етапами вдосконалення управління економічною безпекою підприємства на більшості вітчизняних підприємств є, на думку ряду вчених, дослідження, аналіз і коригування зовнішніх та внутрішніх інформаційних потоків, які формують інформаційний базис для прийняття управлінських рішень [1; 2].

Не викликає сумніву той факт, що облікова політика є водночас інструментом історичного та поточного обліку, попередньої оцінки господарських фактів, прогнозування, планування і внутрішньогосподарського контролю, а також інструментом перетворення інформації про господарські події в облікові показники згідно з потребами фінансової звітності й управління виробничою системою [3].

Однак, проблема інформаційного забезпечення управління механізмом економічної безпеки повною мірою не вирішена і потребує подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових публікацій у цьому напрямі дозволяє зробити висновок, що дослідженню сутності облікової політики та проблемам її формування присвячена значна кількість наукових праць.

На думку Ф.Ф. Бутинця, облікова політика – це комплекс методичних прийомів, способів і процедур організації та ведення бухгалтерського обліку, що їх обирає підприємство серед загальноприйнятих або самостійно, з урахуванням особливостей його діяльності, для забезпечення прав та інтересів власника [4].

Л. Білоусова визначає облікову політику в широкому та вузькому розумінні. У першому випадку це управлінський облік, у другому – сукупність способів ведення обліку [5].

Ю.А. Верига вважає, що облікова політика – це чітке визначення та цілісне викладання концептуальних засад, принципів, методів, процедур, правил, нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності підприємств як інструменту управління їх виробничо-господарською діяльністю [6].

На думку Г.Г. Кірейцева, облікова політика – основний документ, у якому слід урахувати вимоги державного регулювання, методологічні засади, можливості підсилення функцій бухгалтерського обліку та позиції суб'єктів підприємницької діяльності щодо їх реалізації [7].

Формування облікової політики підприємства, як правило, належить до компетенції бухгалтерської служби, але керівники підприємств мають знати, що облікова політика формується не тільки для цілей бухгалтерського обліку. Уся функціональна діяльність, зумовлена обліковою політикою, має здійснюватися з метою розвитку і вдосконалення виробничої системи підприємства [8].

За допомогою розробки і реалізації облікової політики, як зазначає В.М. Жук, бухгалтер формує свої об'єкти бухгалтерського обліку [9].

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [10], облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовує підприємство для складання і подання фінансової звітності.

У МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках і помилки» запропоновано таке визначення: облікова політика – це конкретні принципи, домовленості, правила та процедури, прийняті управлінським персоналом підприємства під час складання та подання фінансових звітів [11]. Тобто міжнародний стандарт робить акцент на зацікавленості управлінського персоналу у формуванні облікової політики підприємства.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних та методологічних засад формування облікової політики в умовах зміцнення економічної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті розвитку економічної безпеки облік забезпечує: одержання повної та правдивої інформації про господарські процеси шляхом хронології, синтетичності й аналітичності фіксації фактів господарського життя; контроль за наявністю та рухом майна, раціональним використанням усіх видів ресурсів, структурою капіталу, вчасним виконанням зобов'язань; виявлення дійсного стану активів та зобов'язань за допомогою проведення інвентаризації; вчасне запобігання негативним фактам у господарській діяльності; виявлення і мобілізацію резервів, розробку заходів для їх використання; визначення фінансових результатів діяльності; контроль за дотриманням законодавства у сфері фінансово-господарського права; перерозподіл ресурсів у народному господарстві тощо [12].

Основним завданням бухгалтерського обліку на підприємстві, що працює в умовах ринку, є своєчасне забезпечення численних користувачів специфічною економічною інформацією. Достовірна економічна інформація допомагає в умовах невизначеності й ризику приймати відповідальні й ефективні управлінські рішення, здатні найістотнішим чином вплинути на майбутнє фінансове становище підприємства, на матеріальний добробут його власників, керівників і найнятих робітників, а також на величину надходження коштів до державного бюджету [13].

Необхідно звернути увагу на роль видів бухгалтерського обліку в контексті забезпечення економічної безпеки. Зокрема, фінансовий і управлінський облік мають свої завдання, тому виконують різні ролі. У цьому напрямі вже проведено окремі дослідження і є певні здобутки, які не можуть залишитися поза нашою увагою.

Розробка і затвердження облікової політики підприємства має ґрунтуватися на глибокому та всебічному вивченні ринкового середовища, потенційних перспектив розвитку підприємства, чинної нормативної бази, з урахуванням оцінки фінансових наслідків вибору певного варіанта облікової політики [14].

Зазначимо, що важливим аспектом формування облікової політики є правильний вибір її елементів щодо забезпечення економічної безпеки. Не розкриваючи всіх тонкощів формування облікової політики, зупинимося лише на ключових елементах, що мають вплив на формування економічної безпеки.

У таблиці 1 наведено інформацію про елементи облікової політики, сформованої згідно з вимогами міжнародних стандартів, які, на нашу думку, є важливими в контексті розвитку економічної безпеки. Зокрема, йдеться про такі елементи, як рівень суттєвості інформації; методи амортизації основних засобів; модель обліку

основних засобів після їх первісного визнання; метод переоцінки основних засобів; метод переоцінки нематеріальних активів; модель обліку інвестиційної нерухомості після первісного визнання; методи оцінки вибуття запасів; витрати за позиками щодо кваліфікованих активів, які обліковують за справедливою вартістю; витрати за позиками щодо запасів, які виготовляють постійно чи серійно у значній кількості; визначення бізнес-моделі з управління фінансовими активами; коригування обіцяної суми компенсації на значний компонент фінансування; формування резервів та забезпечень.

Ці елементи мають вплив на формування ключових показників фінансової звітності, які використовують під час обчислення індикаторів економічної безпеки. Крім того, ефективно застосування окремих елементів облікової політики допомагає зменшити податкове навантаження на підприємство.

Наприклад, відповідно до пп. 134.1.1 Податкового кодексу України [16] об'єктом для розрахунку податку на прибуток є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності згідно з НП(С)БО чи МСФЗ (з відповідними коригуваннями на передбачені податковим законодавством різниці).

Таблиця 1

Облікова політика підприємств як складова управління економічною безпекою*

Пор. №	Елемент облікової політики	Норми МСФЗ/МСБО	Вплив на економічну безпеку підприємства
1	2	3	4
1	Рівень суттєвості інформації	МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності»	Дозволяє відокремити суттєву інформацію від несуттєвої: – під час складання звітності; – під час визначення впливу на відповідні управлінські рішення; – під час визначення відхилення залишкової вартості від справедливої для переоцінки основних засобів
2	Методи амортизації основних засобів	§ 60–62А МСБО 16 «Основні засоби». Прямолінійний метод, метод зменшення залишку та метод суми одиниць продукції	Від методу амортизації основних засобів залежить сума визнаних у певному періоді витрат, а відповідно, і зменшений/збільшений фінансовий результат до оподаткування

Продовження табл. 1

1	2	3	4
3	Модель обліку основних засобів після їх первісного визнання	§ 29–31, 36 МСБО 16 «Основні засоби» (модель собівартості або модель переоцінки)	Модель переоцінки забезпечує постійне відображення в обліку і звітності інформації про основні засоби за справедливою вартістю
4	Метод переоцінки основних засобів	§ 35 МСБО 16 «Основні засоби». Перерахунок (метод індексації) або виключення накопиченої амортизації	У разі застосування методу індексації первісна вартість і знос змінюються пропорційно індексу. Метод виключення накопиченої амортизації нівелює інформацію про знос в обліку і звітності, чим спотворює звітні дані
5	Метод переоцінки нематеріальних активів	§ 80 МСБО 38 «Нематеріальні активи». Перерахунок (метод індексації) або виключення накопиченої амортизації	У разі застосування методу індексації первісна вартість і знос змінюються пропорційно індексу. Метод виключення накопиченої амортизації нівелює інформацію про знос в обліку і звітності, чим спотворює звітні дані
6	Модель обліку інвестиційної нерухомості після первісного визнання	§ 30 МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість». Модель справедливої вартості або модель собівартості	Модель переоцінки забезпечує постійне відображення в обліку і звітності інформації про інвестиційну нерухомість за справедливою вартістю
7	Методи оцінки вибуття запасів	§ 21–27, п. а) § 36 МСБО 2 «Запаси». Метод стандартних витрат, метод роздрібних цін, метод конкретної ідентифікації собівартості, метод ФІФО та метод середньозваженої собівартості	Обраний метод впливає на фінансовий результат підприємства

Продовження табл. 1

1	2	3	4
8	Витрати за позиками щодо кваліфікованих активів, які обліковують за справедливою вартістю	§ 8, п. а) § 4 МСБО 23 «Витрати на позики». Капіталізують у собі-вартості кваліфікованих активів або визнають витратами в періоді нарахування	Витрати за позиками щодо кваліфікованих активів можуть збільшувати собі-вартість таких активів (капіталізуватись), що призводить до збільшення вартості необоротних активів; або визнають витратами звітного періоду і зменшують базу оподаткування
9	Витрати за позиками щодо запасів, які виготовляють постійно чи серійно у значній кількості	§ 8, п. а) § 4 МСБО 23 «Витрати на позики». Капіталізують у собі-вартості кваліфікованих активів або визнають витратами в періоді нарахування	Витрати за позиками щодо запасів можуть збільшувати собі-вартість таких активів (капіталізуватись), що збільшує вартість оборотних активів; або визнають витратами звітного періоду і зменшують базу оподаткування
10	Визначення бізнес-моделі з управління фінансовими активами	§ Б4.1.1, 4.1.1 МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Бізнес-модель означає прийнятий порядок управління фінансовими активами з метою генерування грошових потоків по таких активах	1. Бізнес-модель, мета якої полягає в утриманні фінансового активу для отримання договірних грошових потоків. Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю. 2. Бізнес-модель, яка водночас переслідує дві мети – утримання активів для отримання договірних грошових потоків і реалізації грошових потоків за допомогою продажу активів. Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. 3. Інші бізнес-моделі. Фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
11	Коригування обіцяної суми компенсації на значний компонент фінансування	§ 60, 63, 129 МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами». Коригування можна не здійснювати, якщо очікуваний період між переданням товару /послуги та платежем становитиме не більш ніж рік	Застосовують із метою врахування часової вартості коштів у випадку, якщо узгоджені в договорі строки платежів надають клієнтові або підприємству значну вигоду у фінансуванні передання товарів або послуг клієнтові
12	Формування резервів та забезпечень	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» передбачає створення резерву під очікувані кредитні збитки. МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» дозволяє створювати забезпечення під: гарантійні зобов'язання; обтяжливі контракти; судові позови; реструктуризацію бізнесу; демонтаж, переміщення об'єкта ОЗ і відновлення території, на якій він розташований	Фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму використання створених забезпечень (резервів) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), сформованих відповідно до МСФЗ

Примітка. Складено автором за матеріалами [15].

Таким чином, вплив на розмір податків мають підходи до визнання доходів і витрат у фінансовій звітності, а також окремі положення облікової політики. Зокрема, від обраного методу амортизації основних засобів залежить сума визнаних у певному періоді витрат, а отже, і фінансовий результат до оподаткування за цей період.

У разі застосування прямолінійного методу амортизації здійснюються рівномірні відрахування протягом терміну корисного використання, якщо ліквідаційна вартість активу не змінюється. Водночас застосування методу зменшення залишкової вартості знижує

податкове навантаження в перші роки експлуатації активу та збільшує наприкінці.

Крім того, на формування витрат значною мірою впливає прийняте управлінським персоналом підприємства рішення щодо створення резервів та забезпечень. Зокрема, згідно з МСФЗ 9 [15] підприємство має формувати резерв під очікувані кредитні збитки, а МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» [15] дозволяє створювати забезпечення під гарантійні зобов'язання; обтяжливі контракти; судові позови; реструктуризацію бізнесу; демонтаж, переміщення об'єкта основних засобів і відновлення території, на якій він розташований.

Важливо обрати підхід до визначення розміру таких резервів і забезпечень з урахуванням рекомендацій та вимог МСФЗ, оскільки ці резерви та забезпечення мають значний вплив на розмір витрат і, відповідно, перебувають під пильним контролем податкових органів.

Ще одним аргументом на користь важливості формування ефективної облікової політики є той факт, що у випадку спорів підприємств із приводу необ'єктивних та неправомірних рішень і висновків податкових органів Положення (наказ) про облікову політику може бути серйозним важелем для захисту позиції підприємства, зокрема в суді.

Висновки. Інформаційне забезпечення є ваговою складовою управління механізмом економічної безпеки. Система бухгалтерського обліку є універсальним інструментом підготовки та відображення інформації про діяльність і стан підприємств. Із позиції розвитку економічної безпеки підприємств, облік забезпечує: одержання інформації про господарські процеси; контроль за наявністю та рухом майна, раціональним використанням ресурсів, структурою капіталу, вчасним виконанням зобов'язань; виявлення дійсного стану активів та зобов'язань; визначення фінансових результатів діяльності; контроль за дотриманням законодавства у сфері фінансово-господарського права тощо.

У контексті формування і розвитку економічної безпеки окреслено концептуальні підходи, що мають бути покладені в основу формування облікової політики: розуміння завдань і можливостей фінансового і управлінського обліку у системі інформаційного забезпечення управління економічною безпекою; використання облікової політики як інструменту перетворення інформації про господарські операції в облікові показники згідно із запитом зовнішніх і внутрішніх користувачів; обґрунтованого вибору елементів облікової політики, що мають вплив на формування економічної безпеки;

напрацювання ефективного інструментарію для оцінки економічної безпеки.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є обґрунтування теоретичних та методологічних підходів до створення моделі обліково-аналітичного забезпечення управління механізмом економічної безпеки з урахуванням сучасних реалій.

Список джерел інформації / References

1. Гнилицька Л. В. Концептуалізація управлінського обліку як інформаційної основи економічної безпеки підприємства / Л.В. Гнилицька // *Фінанси, облік і аудит*. – 2013. – Вип. 2 (22). – С. 185–192.

Hnylytska, L. (2013), “Conceptualization of management accounting as an information basis of economic security of the enterprise” [“Conceptualization of management accounting as an information basis of economic security of the enterprise”], *Finansy, oblik i audyt*, Vol. 2(22), pp. 185-192.

2. Штангрет А. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства / А. М. Штангрет, М. М. Караїм // *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. – 2016. – Вип. 4 (04). – С. 252–256.

Shtanhret, A., Karaim, M. (2016), “Accounting and analytical support of economic security management of the enterprise” [“Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva”], *Shhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, Vol. 4(04), pp. 252-256.

3. Житний П. Системний аспект облікової політики / П. Житний // *Бухгалтерський облік і аудит*. – 2006. – № 1. – С. 62–65.

Zhytnyi, P. (2006), “Systemic aspect of accounting policy”, [“Systemnyi aspekt oblikovoi polityky”], *Bukhhalterskyi oblik i audit*, No. 1, pp. 62-65.

4. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ПП «Рута», 2006. 440 с.

Butynets, F. (2006), *Accounting theory [Teoriia bukhhalterskoho obliku: pidruchnyk]*, Zhytomyr, 440 p.

5. Белоусова Л. И. Учетная политика предприятия – основа составления финансовой отчетности / Л. И. Белоусова // *Вісник СНУ ім. Даля*. – 2008. – № 1. – С. 14–17.

Belousova, L. (2008), “The accounting policy of the enterprise is the basis for preparing financial statements” [“Uchetnaia polityka predpriyatya – osnova sostavlennia finansovoi otchetnosti”], *Visnyk SNU im. Dalia*, No. 1, pp. 14-17.

6. Верига Ю. А. Облікова політика підприємства – основа ведення фінансового обліку і складання фінансової звітності / Ю. А. Верига // *Удосконалення обліку та аналізу господарської діяльності на основі впровадження нових положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., 16–18 жовтня 2000р.* – Київ : КНЕУ, 2000. – С. 10–12.

Veryha, Yu. (2000), “The accounting policy of the enterprise is the basis of financial accounting and preparation of financial statements” [“Oblikova polityka pidpriemstva – osnova vedennia finansovoho obliku i skladannia finansovoi

zvitnosti”], *Udoskonalennia obliku ta analizu hospodarskoi diialnosti na osnovi vprovadzhennia novykh polozhen (standartiv) bukhhalterskoho obliku v Ukraini: tezy dopovidei mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, KNEU, Kyiv, pp. 10-12.

7. Кірейцев Г. Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: монографія / Г. Г. Кірейцев. – Житомир : ЖДТУ, 2007. – 236 с.

Kireitsev, H. (2007), *Development of accounting: theory, profession, interdisciplinary links* [Rozvytok bukhhalterskoho obliku: teoriia, profesia, mizhpredmetni zviazky: monohrafiia], ZhDTU, Zhytomyr, 236 p.

8. Дробязко С. І. Облікова політика підприємства в умовах переходу до МСФЗ [Електронний ресурс] / С. І. Дробязко. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=38594>

Drobiazko, S. “Accounting policy of the enterprise in the conditions of transition to IFRS” [“Oblikova polityka pidpriemstva v umovakh perekhodu do MSFZ”], available at: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=38594>

9. Жук В. Н. Основы институциональной теории бухгалтерского учета: монография / В. Н. Жук. – К. : Аграрная наука, 2013. – 408 с.

Zhuk, V. (2013), *Foundations of the institutional theory of accounting* [Osnovy unytsytusionalnoi teoryu bukhhalterskoho ucheta: monohrafiia], Ahrarnaia nauka, Kyiv, 408 p.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Verkhovna Rada of Ukraine (1999), *Law of Ukraine “On accounting and financial reporting in Ukraine”* [“Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini”: Zakon Ukrainy], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

11. IAS 8 Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors, available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-8-accounting-policies-changes-in-accounting-estimates-and-errors/#about>

12. Петухова Т. О. Роль облікової політики в системі економічної безпеки підприємств / Т. О. Петухова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 43. – С. 167–169.

Pietukhova, T. (2013), “The role of accounting policy in the system of economic security of enterprises” [“Rol oblikovoi polityky v systemi ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv”], *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, No. 43, pp. 167-169.

13. Малахова А. В. Роль управлінського обліку у функціонуванні системи економічної безпеки торговельного підприємства / А. В. Малахова, О. В. Мартиненко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 9, ч. 5. – С. 94–98.

Malakhova, A., Martynenko, O. (2014), “The role of management accounting in the functioning of the economic security system of a commercial enterprise” [“Rol upravlinskoho obliku u funktsionuvanni systemy ekonomichnoi bezpeky torhovelnoho pidpriemstva”], *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*, No. 9, Vol. 5, pp. 94-98.

14. Утенкова К. О. Облікова політика підприємств у контексті вимог міжнародних стандартів фінансової звітності / К. О. Утенкова // Соціально-економічні координати розвитку підприємницької діяльності : кол. моногр. / під ред. Ю. О. Нестерук. – Умань, 2014. – Ч. 2. – С. 14–20.

Utenkova, K. (2014). "Accounting policies of enterprises in the context of the requirements of international financial reporting standards" ["Облікова політика підприємств у контексті вимог міжнародних стандартів фінансової звітності"], *Sotsialno-ekonomichni koordynaty rozvytku pidpriemnytskoi diialnosti*, Vol. 2, pp. 14-20.

15. IFRS Standards, available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>

16. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Verkhovna Rada of Ukraine (2010), *Tax Code of Ukraine* [Podatkovyi kodeks Ukrainy], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Утенкова Каріна Олександрівна, д-р екон. наук, доц., проф. кафедри обліку, аудиту і оподаткування, Державний біотехнологічний університет. Адреса: вул. Алчевських, 44, м. Харків, Україна, 61002. E-mail: karinautenkova@gmail.com.

Utenkova Karina, Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of Accounting, Auditing and Taxation, State Biotechnology University. Address: Alchevskikh st., 44, Kharkiv, Ukraine, 61002. E-mail: karinautenkova@gmail.com.

DOI: 10.5281/zenodo.5799488

УДК 657.787

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВІТЧИЗНЯНІ ТА МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ

Н.С. Акімова, Л.М. Янчева

Досліджено поняття інноваційної діяльності та запропоновано його економічне розуміння; надана оцінка стану інноваційної сфери в Україні та економічно розвинених країнах світу. Обґрунтовано, що управління процесами інноваційного розвитку потребує відповідних аналітичних даних, які мають формуватися в системі бухгалтерського обліку. Установлено, що сучасна система бухгалтерського обліку не дозволяє сформувати інформацію щодо інноваційної діяльності, необхідну для прийняття управлінських рішень. Для